

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ine Cecilie Jordalen Norum, 61 26 60 74

Uttalelse - manøvreringsreglementet - senkning av vannstand dam Einavatn - VOKKS Kraft AS - Vestre Toten kommune

Vi viser til Deres brev av 09.02.24 vedrørende høring av en søknad fra VOKKS Kraft AS om tillatelse til midlertidig fravik av manøvreringsreglementet for dam Einavatn i forbindelse med et mindre prosjekt med forsterkning av overløpsterskelen på demningen.

Bakgrunn

VOKKS Kraft AS ønsker å gjennomføre et mindre prosjekt med forsterkning av overløpsterskel på demningen. Einadammen reguleres mellom LRV 396,06 til HRV 398,36. På sommeren praktiseres en frivillig sommervannstand på LRV + 1,4 m. Før oppstart er det ønskelig å senke vannstanden til kote 397,46, tilsvarende LRV + 1,4 m (dvs. 0,5 m under topp på overløpsterskel). Det vil bli forsøkt å holde vannstanden på dette nivået gjennom hele anleggsperioden ved aktiv manøvrering av tappeluka i dammen. Senkningen gjøres for å unngå overløp i anleggsperioden.

Statsforvalterens vurdering

Det foreligger ikke noe manøvreringsreglement som styrer vannslippet ut fra Eina, men som følge av en avtale mellom VOKKS og Raufoss industripark, slippes det alltid minst 0,5 m³/sek fra Eina av hensyn til industriparkens vannuttak fra skoledammen.

Statsforvalteren vil ikke motsi seg et midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for å få gjennomført arbeidet på demningen. Vi er imidlertid bekymret for hvordan senkning av vannstanden i Eina vil påvirke vannføringen i utløpselva. Det er viktig med et kontinuerlig vannslipp ut av Eina med tanke på miljøhensynet på strekningen mellom dammen og Vestbakken. Nedenfor Eina ligger Vestbakken kraftverk. Kraftverket har ikke krav om minstevannslipp, men det er en lekkasje i dammen som er beregnet til 0,1 m³/sek fra inntaksdammen som gir vannføring på strekningen. De tre nederste kraftverkene i vassdraget, Breiskallen, Åmot og Brufoss har konsesjoner etter vannressursloven. Forbi Breiskallen og Åmot er det fastsatt minstevannføring. Det er derfor viktig at det slippes vann ut av Eina for å ivareta vannføringen videre nedover i Hunnselva.

Det er betydelige miljø- og brukerverdier knyttet til Eina og Hunnselvvassdraget. Vassdraget er nærfriluftsområde for relativt store befolkningsgrupper. Vassdraget har videre bestander av

elvemusling, edelkreps og den nederste delen er gyte- og oppvekstelv for storørret fra Mjøsa. Landbrukskontoret viser også til at det er en del inntak til anlegg for jordbruksvanning i Einavatnet. Det er derfor viktig at det tas spesielt hensyn til anleggsinntakene dersom arbeidet foregår i vekstsesongen. Dersom vanninntakene blir liggende tørt bør VOKKS gjennomføre tiltak for å sikre disse tilgjengelighet til vann i anleggsperioden, samt under oppfyllingen av Eina.

Statsforvalteren ønsker å vise til tidligere arbeid rundt fysiske inngrep og tiltak i Hunnselva, og til et møte i Vestre Toten kommune den 20.10.2020 (referat vedlagt). Det er flere problemstillinger og usikre momenter rundt manøvreringen knyttet til Hunnselvvassdraget. En total gjennomgang av manøvreringsreglementet og vilkårene for kraftproduksjonen i vassdraget har vært et sentralt tiltak i tiltaksplanene for vassdraget. Hunnselva er ført opp på vedlegg 2 i godkjenningen av forvaltningsplan for Glommavassdraget, dvs. i listen over kraftanlegg prioritert for tiltak som kan medføre produksjonstap. Miljømåloppfyllelsen er satt til 2027. Statsforvalteren mener at en minstevannføring ut av Eina må inn i reglementet, om nødvendig gjennom innkalling til konsesjonsbehandling. I den sammenhengen ønsker vi å etterlyse fremdrift i det nevnte arbeidet.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalteren mener at vannføringen ut av Eina må ha prioritet foran det å opprettholde LRV + 1,4 m i anleggsperioden. En forsvarlig vannføring i Hunnselva må også hensyntas når arbeidet på dammen er ferdig, og vi mener at VOKKS må forpliktes til å opprettholde kontinuerlig vannføring i utløpselva også under oppfylling av Einavatn.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ine Cecilie Jordalen Norum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Referat_møte om fysiske inngrep og tiltak i Hunnselva

Kopi til:

Innlandet fylkeskommune
Vestre Toten kommune

Pb. 4404
Postboks 84

2325
2831

HAMAR
RAUFOSS